

24. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
„PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA I ŠKOLSKA PRAKSA“

24th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
"EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE"

**OBRAZOVANJE U FUNKCIJI
MODERNIZACIJE DRUŠTVA**

**ROLE OF
EDUCATION IN
MODERNIZATION
OF SOCIETY**

Knjiga rezimea

Book of abstracts

JELENA STANIŠIĆ · MLADEN RADULOVIĆ
UREDNICI/ EDITORS

11. oktobar 2019.
Učiteljski fakultet
Univerzitet u Beogradu, Srbija

October 11, 2019
Teacher Education Faculty
University of Belgrade, Serbia

PROGRAMSKI ODBOR

Predsednik programskog odbora

Dr Jelena Stanišić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

Prof. dr Sergej Ivanovič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Olga Borisovna Mihajlova

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Stanislav Sergejevič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Andreas Oikonomou

*Fakultet za pedagoško i tehnološko
obrazovanje, Solun, Grčka*

Doc. dr. Danijela Makovec Radovan

Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija

Prof. dr Mile Srbinovski

*Institut za životnu sredinu i zdravlje,
Univerzitet jugoistočne Evrope, Tetovo,
Republika Severna Makedonija*

Prof. dr Katarina Todorović

*Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet
Crne Gore, Crna Gora*

Prof. dr Nataša Vlah

*Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci,
Hrvatska*

Prof. dr Gordana Mišćević Kadijević

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

Dr Sofija Maračić

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

Dr Emilija Lazarević

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Nikoleta Gutvajn

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Snežana Mirkov

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Milja Vujačić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Jelena Stevanović

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Dušica Malinić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Rajka Đević

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

PROGRAM COMMITTEE

President

Jelena Stanišić, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

Prof. Sergey Ivanovič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Stanislav Sergejevič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Olga Borisovna Mikhailova, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Andreas Oikonomou, PhD

*School of Pedagogical and Technological
Education, Thessaloniki, Greece*

Doc. Danijela Makovec Radovan, PhD

*Faculty of arts, Department of
Educational Sciences, University of
Ljubljana, Slovenia*

Prof. Mile Srbinovski, PhD

*Institute for Environment and Health,
South East European University, Tetovo,
Republic of North Macedonia*

Prof. Katarina Todorović, PhD

*Faculty of Philosophy, Nikšić, University
of Montenegro, Montenegro*

Prof. Nataša Vlah, PhD

*Faculty of Teacher Education, University
of Rijeka, Croatia*

Prof. Gordana Mišević Kadijević, PhD

*Teacher Education Faculty of the
University of Belgrade, Serbia*

Sofija Maračić, PhD

*Teacher Education Faculty of the
University of Belgrade, Serbia*

Emilija Lazarević, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Milja Vujačić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Snežana Mirkov, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Nikoleta Gutvajn, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Rajka Đević, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Dušica Malinić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Jelena Stevanović, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

ORGANIZACIONI ODBOR

Predsednik organizacionog odbora

dr Mladen Radulović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

msr Ana Radanović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

msr Ivana Petrović

Učiteljski fakultet u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, Srbija

msr Ljiljana Bojanić

Učiteljski fakultet u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, Srbija

ORGANIZATORI SKUPA

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, Srbija

Dobrinjska 11/3, 11000 Beograd

www.ipisr.org.rs

Filološki fakultet Ruskog Univerziteta prijateljstva naroda u Moskvi, Rusija

Miklukho-Maklaja 61, 17198, Moskva, Rusija

www.rudn.ru

Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu, Srbija

Kraljice Natlije 43, 11000 Beograd

www.uf.bg.ac.rs

NAPOMENA:

Saopštenja saradnika Instituta za pedagoška istraživanja predstavljaju rezultat rada na projektima „Od podsticanja inicijative, saradnje i stvaralaštva u obrazovanju do novih uloga i identiteta u društvu (br. 179034) i „Unapređivanje kvaliteta i dostupnosti obrazovanja u procesima modernizacije Srbije“ (br. 47008), koje finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (2011–2019).

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

President

Mladen Radulović, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

Ana Radanović, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Ivana Petrović, MA

Teacher Education Faculty of the University of Belgrade, Serbia

Ljiljana Bojanić, MA

Teacher Education Faculty of the University of Belgrade, Serbia

ORGANIZERS

Institute for Educational Research

Dobrinjska 11/3, Belgrade, Serbia

www.ipisr.org.rs

Faculty of Philology of the Peoples' Friendship University in Moscow

Miklukho-Maklaya 6, 117198, Moscow, Russia

www.rudn.ru

Teacher Education Faculty, University of Belgrade

Kraljice Natlije 43, 11000 Beograd, Serbia

www.uf.bg.ac.rs

NOTE:

Presentations of the collaborators of the Institute for Educational Research are the results of the projects "From encouraging initiative, cooperation and creativity in education to new roles and identities in society" (No. 179034) and "Improving the quality and accessibility of education in modernization processes in Serbia" (No. 47008), which are financially supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (2011–2019).

NIVO EKOLOŠKOG OBRAZOVANJA UČENIKA U REPUBLICI SEVERNOJ MAKEDONIJI

Mile Srbinovski*

Institut za životnu sredinu i zdravlje, Univerzitet jugoistočne Evrope, Tetovo, Severna Makedonija

Na osnovu kvalitativne i kvantitativne analize 36 dokumenata koji se odnose na ekološko obrazovanje, Srbinovski M. (2004) je definisao pojam ekološkog obrazovanja na sledeći način: „Ekološko obrazovanje je proces razvoja aktivnog učenja u kome pojedinci i grupe stiču potrebna znanja, razumevanje, stavove i veštine za odlučno, motivisano, odgovorno i, pre svega, zajedničko delanje u smeru postizanja i održavanja dinamičke ravnoteže u životnoj sredini“. Ova definicija uključuje sve bitne komponente (stavove, razumevanje, znanje, veštine i delanje) ekološke pismenosti kao krajnjeg cilja ekološkog obrazovanja. Cilj istraživanja je da se ispita nivo ekološkog obrazovanja učenika iz Republike Severne Makedonije. Procena se vršila kroz sledeće parametre: ekološko znanje, stepen ekološke informisanosti učenika, stavovi, konativna komponenta i zadovoljstvo učenika životnom sredinom. U istraživanju je korišćeno nekoliko instrumenata sa relativno dobrim metričkim karakteristikama: test ekološkog znanja, test ekološke informisanosti učenika, skala ekološke vrednosti, skala zadovoljstva učenika životnom sredinom i skala spremnosti učenika na akciju kada je životna sredina ugrožena. U istraživanju su korišćene osnovne statističke metode: metoda uzorka i metoda srednjih vrednosti. Uzorak se sastojao od 1003 učenika iz 38 škola iz Republike Severne Makedonije. Na osnovu dobijenih rezultata može se zaključiti da su učenici iz ovih škola osvojili oko 60% poena, što govori o srednjem nivou ekološkog obrazovanja. Najbolje razvijene komponente kod učenika su ekološka orijentacija i konativna komponenta. Rezultati mogu poslužiti za prepoznavanje aktivnosti koje bi doprinele unapređivanju ekološkog obrazovanja i vaspitanja u Republici Severnoj Makedoniji. Preciznije, oni ukazuju na različitu percepciju učenika i nastavnika u procesu vaspitanja i obrazovanja koje se odnosi na zaštitu i unapređivanje životne sredine.

Ključne reči: ekološko obrazovanje, škole, učenici, Republika Severna Makedonija.

---

* E-mail: m.srbinovski@seeu.edu.mk

STUDENTS' LEVEL OF ENVIRONMENTAL EDUCATION IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

Mile Srbinovski*

Institute for Environment and Health, South East European University, Tetovo, North Macedonia

Based on the qualitative and quantitative analysis of 36 documents related to environmental education, M. Srbinovski (2004) defined the term "environmental education" in the following way: "Environmental education is a developing process of active learning in which individuals and groups acquire the necessary knowledge, understanding, attitudes and skills for a determined, motivated, responsible, and above all, joint action towards obtaining and maintaining a dynamic balance in the environment". This definition includes all essential components (attitudes, awareness, knowledge, skills and action) of environmental literacy as the ultimate goal of environmental education. The aim of the research is to examine the level of environmental education of students from the Republic of Northern Macedonia. The assessment was carried out through the following parameters: ecological knowledge, students' level of ecological awareness, attitudes, conative component and students' satisfaction with the environment. This was done using several instruments with relatively good metric characteristics: Environmental knowledge test; Test of the students' level of environmental awareness; Scale of environmental values among the students; Scale of the students' satisfaction with some elements of environment and Scale of the students' readiness to take action to protect environment. The basic statistical methods were used in the research: method of the sample and methods of the mean values. 1003 students from 38 schools from the Republic of North Macedonia took part in the research. Based on the results obtained, it can be concluded that students from these schools earned about 60% of the points, or have intermediate level of environmental education. The best developed students' components are ecological orientation and conative component. The results can help identify the activities for improving environmental education and upbringing in our country. More specifically, they point to different positions of students and teachers in the process of upbringing and education regarding the protection and improvement of environment.

Keywords: environmental education, schools, students, The Republic of the North Macedonia.

---

* E-mail: m.srbinovski@seeu.edu.mk

ZBORNIK REZIMEA

24. međunarodna naučna konferencija
„Pedagoška istraživanja i školska praksa“

OBRAZOVANJE U FUNKCIJI MODERNIZACIJE DRUŠTVA

Izdavač
Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Za izdavača
Nikoleta Gutvajn

Urednici
Jelena Stanišić
Mladen Radulović

Lektor
Jelena Stevanović

Prevodilac
Biljana Vrcelj

Tiraž
130

Dizajn korica i grafička obrada
Branko Cvetić

Štampa
Kuća štampe plus

ISBN 978-86-7447-147-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.014:316.72(048)
371:316.32(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (24 ; 2019 ; Београд)

Образовање у функцији модернизације друштва : зборник резимеа /
24. Међународна научна конференција "Педагошка истраживања и
школска пракса" = Role of Education in Modernization of Society :
book of abstracts / 24th International Scientific Conference
"Educational Research and School Practice" ; urednici ; editors Jelena
Stanišić, Mladen Radulović. - Београд : Институт за педагошка истраживања,
2019 (Београд : Кућа штампе plus). - 129 стр. ; 24 cm

Резимеи на срп. и енгл. језику. - Тираж 130. - Напомене и библиографске
референце уз текст.

ISBN 978-86-7447-147-0

а) Образовање -- Социолошки аспект -- Апстракти б) Образовање -
- Глобализација -- Апстракти

COBISS.SR-ID 279880716